

विरोधकांनी राजकारण करायचे ठरवल्यास राजकीय उत्तर मिळेल-फडणवीसांचा विरोधकांवर निशाण

आम्ही ओबीसीसाठी बरीच कामे केली; पटोले, वडेव्हीवारांनी योग्य ठिकाणी राग काढावा

नागपूर (वृत्तसंस्था)-विधीमंडळात चर्चा करण्याची तयारी असेल, तर खोटे बोलू नका, असे आव्हान अंबादास दानवे यांनी सरकारला केले होते. त्यांच्या या आव्हानाला मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी संडेतोड उत्तर दिले. आम्ही चर्चा करायला तयार आहोत. पण विरोधकांनी राजकारण करायचे ठरवल्यास त्यांना राजकीय उत्तर मिळेल, असे फडणवीस म्हणाले. तसेच सुधीर मुनगंटीवार यांना विशिष्ट जबाबदारी देण्याचा पक्षकाम असल्यामुळे त्यांना मंत्रिमंडळात घेतले नसल्याचे ते म्हणाले. विधीमंडळात चर्चा करण्याची तयारी असेल, तर खोटे बोलू नका, असे आव्हान विधान परिषद विरोधी पक्षनेता अंबादास दानवे यांनी सरकारला केले होते. या आव्हानाला मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी उत्तर दिले आहे. विरोधकांनी महत्वाच्या विधायांवर हवी ती चर्चा करावी. सरकार उत्तर दायला सक्षम आहे. सरकार कुठलीही बाजू लपवून ठेवणार नाही, मागे-पुढे पाहणार नाही. मात्र विरोधकांनी केवळ राजकारण करायचे ठरवले, तर राजकीय उत्तर मिळेल, असे संडेतोड उत्तर देवेंद्र फडणवीस यांनी अंबादास दानवे यांना दिले.

३५ हजार कोटी रुपयांच्या पुरवणी मागण्या मांडलेल्या आहेत. त्या सर्व मागण्या चर्चेनंतर लवकरच मंजूर होतील, असे फडणवीसांनी संगितले. ते म्हणाले, महाराष्ट्राचा अर्थसंकल्प ६ लाख कोटीपैक्ष मोठा आहे. आपला अर्थसंकल्प २-अंडीचा लाख कोटीचा होता, तेव्हाही १५ हजार कोटीच्या पुरवणी मागण्या मांडलेल्या. जेव्हापासून आपण नवीन अकांटटींग सुरु केल्यापासून पुरवणी मागण्यांची संख्या बाढले ली आहे. काँग्रेस पक्षाला ओबीसीबदल बोलायचा अधिकार नाही. काँग्रेसने त्यांच्या उभ्या आव्हानाला अंबादास करण्याच्या व्यतिरिक्ती का हातीही के ले नाही. महाराष्ट्रातील ओबीसी मंत्रालय मी मुख्यमंत्री असताना स्थापन झाले. मी आणि शिंदे साहेब असताना ओबीसी समाजासाठी बरीच कामे केली आहेत. कांग्रेसने केलेले दाखवण्यासारखे एकही काम नाही. देशातही इतक्या वर्षांनंतर ओबीसी समाजाला संवैधानिक दर्जा मोर्दीनी दिला. ६०-६५ वर्षांनंतर मेडिकल प्रवेशात ओबीसीना आरक्षण दिले. आजही मोर्दींचे किंवा आमच्या मंत्रिमंडळात सर्वांगीक ओबीसी मंत्री प्रवाह्यात लाभावार कांग्रेसमध्ये तें नाराज असल्याचा चर्चावरीही देवेंद्र फडणवीसांनी भाष्य नेते आहेत. सुधीर मुनगंटीवार आमचे ज्येष्ठ नेते आहेत. पक्षाने काही लोकांना मंत्रिमंडळात न घेण्यामागे त्यांना काही विशिष्ट जबाबदारी देण्याचा मानस त्यार केला आहे. पक्ष आणि सरकार दोन्ही गोषी चालवायन्या असतात. त्यामुळे काहीवेळी सरकारमध्ये काम करणारे पक्षात काम करतात आणि पक्षात काम करणारे सरकारमध्ये काम करतात. सुधीर मुनगंटीवार अनुभवी नेते आहेत. महाराष्ट्राच्या अध्यक्ष राहिलेले आहेत. त्यामुळे केंद्रीय पक्षाने त्यांच्याबदल काही विचार करून त्यांना मंत्रिमंडळात घेतलेले नाही, असे स्पष्टीकरण देवेंद्र फडणवीस यांनी केले.

पात्र महिला खेळांडून प्रशासनात थेट नियुक्ती द्या खा. सोनवणेंनी केंद्रीय क्रीडा मंत्रांची भेट घेत मांडला मुद्दा

केज | प्रतिनिधी

स्कूल गेम्स फेडरेशन ऑफ इंडिया अंतर्गत सलग तीन वर्ष राष्ट्रीय पातळीवर खेळलेल्या महिला खेळांडून थेट वर्ष एक पदी नियुक्ती देण्यात येत असे. पंतु मार्गी द्वारा वर्षावात अशी नियुक्ती दिलेली नाही. याउढे लाडली बहन म्हणून पात्र महिला खेळांडून प्रशासनात थेट नियुक्ती द्यावी, अशी मार्गी खा. बजरंग क्रीडा मंत्रांवर वर्षांनी यांनी मनसुख मांडविया, केंद्रीय क्रीडा मंत्रांवर वर्षांनी यांनी मनसुख मांडविया, क्रीडा राज्यमंत्री रक्षाताई खडक्यांनी यांना भेटून दिलेल्या निवेदनातहटले आहे कि, स्कूल गेम्स फेडरेशन ऑफ इंडिया, भारत सरकार अंतर्गत राष्ट्रीय पातळीवरील

मराठवाडा सुजलाम सुफलाम करण्यासाठी सिंचनाचे प्रश्न मार्गी लावणार केंद्रीय जलशक्ती मंत्री सी आर पाटील यांची खा.डॉ.अजित गोपळदे यांना

नांदेड | हानुमंत चंदनकर

नांदेड मराठवाड्यातील कोरडा दुष्काळ संपर्क वा भागालाम सुजलाम सुफलाम करण्याचे प्रश्न मार्गी लावू असा विश्वास केंद्रीय जलशक्ती मंत्री सी आर पाटील यांनी दिला. या उभुंगाने खा.डॉ. अजित गोपळदे यांनी केंद्रीय जलशक्ती मंत्री सी आर पाटील यांच्याकडे सातत्याने पात्रपुरावा केला आहे. खा. डॉ. अजित गोपळदे यांच्या पात्रपुरावाला आता यश मिळत आहे.

घेता मराठवाड्यातील शेतकऱ्यांना खच्या अथवा सुखाचे दिवस दाखविण्यासाठी या भागातील नव्यांना बासाही पाणी राहिले पाहिजे. सिंचन प्रश्न मार्गी लावला पाणी त्यासाठी उत्तर महाराष्ट्रातील आणि पश्चिम महाराष्ट्रातील बासाही वाहणाऱ्या नदीतील पाणी गोदावरी नदीसह या भागातील अन्य नदी पात्रात सोडण्याचे अनुभांगे निर्माण होणारा कोरडा दुष्काळ हा भायावह असतो. त्यामुळे या भागातील शेकडो शेतकऱ्यांना आत्मव्याप्ती करून आपले जीवन संपर्कावे लागले. हजारो शेतकऱ्यांचे संसर उघड्यावरील आहेत. ही बाब लक्षत

कल्यासासाठी नंदेड जिल्हातील विलोली तहसील परिसरात आयवीलीएआर अंतर्गत केंद्रीय दुष्काळी कृपी आणि गवत संशेधन संस्थेचे मिशन कार्यालय उत्थायात यावे. असी मार्गी खा.डॉ. अजित गोपळदे यांनी केली होती. या सर्व मागणीच्या अनुभांगे केंद्रीय जलशक्ती मंत्री सी आर पाटील यांनी सकारात्मक भूमिका घेतली. या भागातील अन्य नदी पात्रात सोडण्याचे अनुभांगे वांतरीड प्रकल्प प्रभावीपणे राबवून गोदावरी नदीच्या शुद्धीकरणासाठी सकारात्मक पावले उत्तरायणात येणार असल्याची माहिती ही केंद्रीय जलशक्ती मंत्री सी आर पाटील यांनी दिली.

उरण महाविद्यालयाचे निवासी श्रमसंस्कार शिविर संपन्न

उरण | विडुल ममताबदे

कोकण जानपीठ उरण वाणिज्य व कला महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे विशेष निवासी श्रमसंस्कार शिविर खेळांडू वांचांडी ता. उरण रि. रायगड येथे सप्तप्र झाले. युवक व माझा भारत युवक व डिजिटल साक्षरता ही शिविराची मुख्य थिंग होती. शिविराचे उद्दातन संस्थेचे मुख्यकार्यकारी अधिकारी प्रदीपचंद्र शूगारुपे याच्या हस्ते झाले. त्यानी विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिगत विकासासाठी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे शिविर खेळांडू ता. उरण रि. रायगड येथे सप्तप्र झाले. युवक व माझा भारत युवक व डिजिटल साक्षरता ही शिविराची मुख्य थिंग होती. शिविराचे उद्दातन संस्थेचे मुख्यकार्यकारी अधिकारी प्रदीपचंद्र शूगारुपे याच्या हस्ते झाले. त्यानी विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिगत विकासासाठी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे शिविर खेळांडू ता. उरण रि. रायगड येथे सप्तप्र झाले. युवक व माझा भारत युवक व डिजिटल साक्षरता ही शिविराची मुख्य थिंग होती. शिविराचे उद्दातन संस्थेचे मुख्यकार्यकारी अधिकारी प्रदीपचंद्र शूगारुपे याच्या हस्ते झाले. त्यानी विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिगत विकासासाठी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे शिविर खेळांडू ता. उरण रि. रायगड येथे सप्तप्र झाले. युवक व माझा भारत युवक व डिजिटल साक्षरता ही शिविराची मुख्य थिंग होती. शिविराचे उद्दातन संस्थेचे मुख्यकार्यकारी अधिकारी प्रदीपचंद्र शूगारुपे याच्या हस्ते झाले. त्यानी विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिगत विकासासाठी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे शिविर खेळांडू ता. उरण रि. रायगड येथे सप्तप्र झाले. युवक व माझा भारत युवक व डिजिटल साक्षरता ही शिविराची मुख्य थिंग होती. शिविराचे उद्दातन संस्थेचे मुख्यकार्यकारी अधिकारी प्रदीपचंद्र शूगारुपे याच्या हस्ते झाले. त्यानी विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिगत विकासासाठी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे शिविर खेळांडू ता. उरण रि. रायगड येथे सप्तप्र झाले. युवक व माझा भारत युवक व डिजिटल साक्षरता ही शिविराची मुख्य थिंग होती. शिविराचे उद्दातन संस्थेचे मुख्यकार्यकारी अधिकारी प्रदीपचंद्र शूगारुपे याच्या हस्ते झाले. त्यानी विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिगत विकासासाठी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे शिविर खेळांडू ता. उरण रि. रायगड येथे सप्तप्र झाले. युवक व माझा भारत युवक व डिजिटल साक्षरता ही शिविराची मुख्य थिंग होती. शिविराचे उद्दातन संस्थेचे मुख्यकार्यकारी अधिकारी प्रदीपचंद्र शूगारुपे याच्या हस्ते झाले. त्यानी विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिगत विकासासाठी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे शिविर खेळांडू ता. उरण रि. रायगड येथे सप्तप्र झाले. युवक व माझा भारत युवक व डिजिटल साक्षरता ही शिविराची मुख्य थिंग होती. शिविराचे उद्दातन संस्थेचे मुख्यकार्यकारी अधिकारी प्रदीपचंद्र शूगारुपे याच्या हस्ते झाले. त्यानी विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिगत विकासासाठी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे शिविर खेळांडू त

संपादकीय..

जागरूकता पाला ऐसे सांभाल !

आपल्याला सध्याच्या काळात बरेचदा ऑनलाईन आर्थिक व्यवहार करावे लागतात. अनेक मेसेज, मेल आपल्याला येत असतात. त्यात काही फसवणूक करणारे असू शकतात. काल असाच एक ईमेल आला आणि त्याला ई-क्रॅड जोडलेली होती. अगदी खरा वाटणारा हा मेल होता. सावधगिरी म्हणून मेल ओपन न करता बँकेत चौकशी केली तेव्हा त्यांनी सांगितले की, असा कुठलाही मेल आम्ही पाठवलेला नाही. त्याच आनुषंगाने सांगावेसे वाटते की, कधी बेसावधपणे आपण असा फसवा मेसेज किंवा मेल बघितला, ओपन केला आणि अकाउंटमधून क्षणार्धात पैसे गेले तरी घाबरून न जाता लगेच १९३० ह्या नंबरवर फोन केला पाहिजे. तसेच लूलशीलीलाश.सॉ.ल्प ह्या संकेत स्थळावर जाऊन तक्रार नोंदवावी.

फसवणूक बहुतेक वेळा अनोळखी, बिन चेह्याच्या माणसांकडून किंवा काही वेळा एखाद्या ओळखीच्या, भरवशाच्या माणसांकडूनही होजे शकते. श्री. व सौ. गंगोपाध्याय हे हैदराबाद येथे राहणारे ज्येष्ठ नागरिक आहेत. त्यांचे स्टेट बँक ऑफ इंडियामध्ये सेविंग आणि मुदत ठेव खाते होते. १० ऑगस्ट २०१७ रोजी सौ. गंगोपाध्याय ह्यांनी १५ लाखांच्या २ आणि १० लाखांची १ अशा ४० लाखांच्या मुदत ठेवी झऱ्ह हैदराबाद शाखेत उघडल्या. श्री. गंगोपाध्याय ह्यांनी जवळ जवळ २ वर्षांनी, ४ एप्रिल २०१९ ला बँकेकडून नोव्हेंबर २०१८ ते मार्च २०१९ चे अकाउंट स्टेटमेंट घेतले. ते वाचून त्याना जबरदस्त धक्का बसला कारण अकाउंटमध्ये २८ लाखांऐवजी ३ लाख रुपयेच शिल्लक होते. त्यांना असेही आढळले की हे पैसे इंटरनेट बँकिंगमार्फत वळवले गेले होते. पण आश्र्वय म्हणजे त्यांनी इंटरनेट सेवा मागितली नव्हती. त्यांनी तखरेथ **ONLY** सेवा मागितली होती. मग हे कसे घडले असेल बरे ह्या विचारात ते पडले. नंतर लक्षात आले की, एका ओळखीच्या, विश्वासातल्या माणसांकडून त्यांची मोठी फसवणूक झाली होती. त्यांनी ५ दिवसांनी पोलिसात तक्रार केली आणि लगेच बँकेच्या शाखेत तक्रार केली. त्यांनी बँकेच्या असे निर्दर्शनात आणून दिले की ४० लाखांच्या ठेवी मुदत संपण्या आगोदर बंद करून सेविंग खात्यात पैसे जमा केले गेले आणि या पैशातील फक्त ३ लाख रुपये शिल्लक राहिले आहेत. ह्यावर बँकेने असे सांगितले की, सौ. गंगोपाध्याय ह्यांच्या अकाउंटची इंटरनेट बँकिंग सेवा अनधितकृतपणे वापरली गेली असण्याची शक्यता दिसते. इथे असे नमूद करावेसे वाटते की त्यांचे बँकचे सर्व व्यवहार त्यांचा द्वायक्वर करीत असे.

बँकने काहीच मदत न केल्याने गंगोपाध्याय ह्यांनी राज्य आयोगाकडे तक्रार केली. नुकसानभरपाई म्हणून ६३ लाख, वार्षिक व्याज, मानसिक त्रासाबद्दल २५ लाख आणि कोर्टकचेरीच्या खर्चाबद्दल २० हजार रुपये मागितले. तक्रारीत त्यांनी ह्या गोष्टीवर भर दिला की खातेदार ज्येष्ठ नागरिक आहेत आणि **TECH SAVVY** नाहीत म्हणून सावधगिरीचा उपाय म्हणून त्यांनी **view only** पर्याय निवडला होता. बँकने निष्काळजीपणे खातेदाराकडे चौकशी न करता झिल्शे पश्च पर्याय बदलून पैशाचे व्यवहार करण्याची परवानगी दिली. त्यामुळे ह्या नुकसानाला बँकच जबाबदार आहे. ह्यावर बँकने सांगितले की खातेदाराने आपला मोबाईल, **PIN** नंबर, पासवर्ड आणि इतर माहिती द्वायल्हरसासख्या जवळच्या माणसाला देणे हे चुकीचेच आहे. बँकने पुढे असेही म्हटले की, हे सर्व ३७ वेळा केले गेलेले व्यवहार एकत्र खातेदाराच्या संमतीने झालेले आहेत किंवा खातेदाराच्या निष्काळजीपणामुळे झालेले आहेत.

दोन्ही बाजूंचे म्हणणे ऐकून राज्य आयोगाने गंगोपाध्याय ह्यांच्या बाजूने निर्णय दिला. आयोगाने स्टेट बँकेला असेही सांगितले की, ते ६३ लाखांच्या वसुलीसाठी ते फौजदारी न्यायालयात दावा दाखल करू शकतात. ह्यावर स्टेट बँकेने राष्ट्रीय ग्राहक तक्रार निवारण आयोगाकडे वरील निर्णयाविरुद्ध अपील केले. त्यांनी असा युक्तिवाद केला की फसवणुकीच्या तक्रारी ह्या ग्राहक आयोगाकडे न करता दिवाणी न्यायालयात करायला हव्या होत्या. सायबर क्राइम आणि बँकिंग लोकपाल ह्यांनी गंगोपाध्याय ह्यांची तक्रार फेटाळून लावली होती याकडेरी लक्ष वेधले. दुसरे असे की **RBI** च्या परिप्रकानुसार ग्राहकाच्या निष्काळजीपणामुळे गेलेले पैसे वसूल करण्याची जबाबदारी बँकची नाही. ह्यावर गंगोपाध्याय ह्यांच्या वकिलाने असे प्रतिपादन केलं की ह्या घटनेनंतर बँकने इंटरनेट बँकिंगच्या प्रणालीत सुधारणा केली. फोनवरून कुठलाही बदल न करता खातेदाराने बँकेत प्रत्यक्ष येणे बंधनकारक केलं. ह्यावरून हे सिद्ध होते की, बँकेच्या प्रणालीत त्रुटी होत्या. हे सगळे ऐकून घेतल्यावर राष्ट्रीय आयोगाने असे म्हटले की, प्रणालीतल्या त्रुटीमुळे त्यांचा ड्रायव्हर केवळ मोबाईल नंबर आणि अकाउंट नंबर एव्हढ्याच माहितीच्या आधारे "**VIEW ONLY**" पर्याय वरून पैसे काढण्याच्या परवानगी वर बदल करू शकला. सर्व गोर्टींचा विचार करून राष्ट्रीय आयोगाने स्टेट बँकेचे अपील फेटाळून लावले आणि राज्य आयोगाचा निर्णय कायम ठेवून गंगोपाध्याय ह्यांना नुकसानभरपाई देण्याचा आदेश दिला.

वरील केसमध्ये खातेदाराला नुकसानभरपाई मिळाली असा निर्णय झाला असला तरीही ग्राहक म्हणून आपण बँकेचे व्यवहार शक्यतो स्वतःच करावे, वेळेवेळी पासबुक अपडेट करावे, इंटरनेट बॉकिंग सेवा घेतली असेल, तर अनोळखी फोन घेऊ नये, कुठलीही अनोळखी लिंक उघडू नये, ती असुरक्षित, फसवी असू शकते. आपला **PIN/ CVV/ PASSWORD** जदव्वा कोणालाही सांगू नये. खूप जास्त व्याज किंवा फायदा देऊ असे दाखविणाऱ्या भूलपाडू जाहिरातीना बळी पढू नये. एकच संदेश लक्षात ठेवावा ‘जागरूकता पाण्या-पैसे सांभाळा’.

बेरोजगारी घटली,आता रोजगार वाढ हवी

महाराष्ट्रात अर्थमंत्री अजित पवार यांनी जाहीर केलेल्या अर्थसंकल्पात मुख्यमंत्री युवा कार्य प्रशिक्षण योजना जाहीर करण्यात आली. मुख्यमंत्री माझी लाडकी बर्हाण ही योजना अगोदरच जाहीर करण्यात आली असून त्यासाठी ४६ हजार कोटी रुपयांचा खर्च केला जाणार आहे. या योजनेचे ठिकठिकाणी कार्यक्रमही घेतले जात आहेत. लाडक्या बहिर्भागामध्ये लाडक्या भावांसाठी आम्ही बरेच काही करत आहोत, असा दावा महाराष्ट्रातील एकनाथ शिंदे सरकारने केला आहे. मुख्यमंत्री युवा कार्य प्रशिक्षण योजनेसाठी ५५०० कोटी रुपयांची तरतुद करण्यात आली आहे. कौशल्य विकास विभाग आणि मुख्यमंत्री जनकल्याण कक्षामार्फत ही योजना राबवली जात आहे. उमेदवार हा १८ ते ३५ वर्षेमध्यातील असावा, अशी गट आहे. अशा उमेदवारांना सहा महिन्यांचा प्रशिक्षण कालावधी मिळेल. दर वर्षी कार्य

प्रशिक्षणाच्या दहा लाख संधी मिळणार आहेत. बारावी उत्तीर्ण असलेल्यांसाठी सहा हजार रुपये महिना, आयटीआय आणि पदविका उत्तीर्ण असलेल्यांकरिता आठ हजार रुपये तसेच पदवीधर आणि पदव्युत्तर शिक्षण उत्तीर्ण असलेल्यांसाठी दहा हजार रुपये दिले जातील. या प्रकारे उद्योगांसाठी कुशल मनुष्यबळ तयार केले जाणार आहे. इच्छुक उमेदवार आणि आस्थापानांनी त्यासाठी सरकारकडे अॅनलाइन नोंदवणी करणे अपेक्षित आहे. देशात आणि राज्यात बेरोजगारीचे प्रमाण प्रचंड असून त्यामुळे या प्रकारच्या योजनांची आवश्यकता असल्याचे कोणीही नाकारणार नाही.

चालू आर्थिक वर्षात भारताचा आर्थिक विकास दर ७.२ टक्के असेल अशी अपेक्षा आहे. आगामी काही वर्षांमध्ये अर्थव्यवस्थेची गती अशीच कायम राहील, अशी आशा आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीने व्यक्त केली आहे; परंतु भारतात असंख्य तरुण-तरुणीनी उत्तम शिक्षण घेतलेले असून देखील नोकीरी मिळत नाही. मुख्य म्हणजे कालिटी जॉब्स किंवा काही एक गुणवत्ता आणि कौशल्य आवश्यक असणाऱ्या नोक्या कमी आहेत. नुकताच पीरिऑंडिक लेबर फोर्स सर्वे प्रसिद्ध झाला असून त्यामधून या प्रश्वावर प्रकाश पडला आहे. समग्र पातळीवर विचार केला असता लक्षात येते की २०१७-१८ मध्ये लेबर फोर्स पार्टीसिपेशन रेट म्हणजे च काम मिळण्याचे ४९ टक्के इतके प्रमाण २०२३-२४ पर्यंत ६० टक्क्यांवर आले आहे. ही अतिशय आनंदाची गोष्ट आहे; परंतु एवढी वाढ होण्याचे काय? तर शहरांमध्ये आणि मुख्य म्हणजे ग्रामीण भागात कामामधील महिलांच्या सहभागाचे प्रमाण

२४ टक्क्यांवरून ४७ टक्क्यांवर गेले आहे. सिवियांचा अर्थव्यवस्थेतील सहभाग वाढत असल्यास ही स्वागताचीच बाब आहे; परंतु थोडे खोलात गेल्यास लक्षात येईल की, लाखो कुटुंबांची अवस्था इतकी बिकट असते की, घरउत्पन्नात हातभार लावण्यासाठी या सिवियांना घरकाम करून, शिवाय छोटी-छोटीटी काममेही करावी लागत आहेत. अन्यथा, त्यांची गुरुराण होणे अशक्य. यापैकी बहुतेक महिला स्वयंरोजगार क्षेत्रातच आहेत. गेल्या सहा वर्षांमध्ये स्वयंरोजगार करून पोट भरणाऱ्या महिलांचे प्रमाण ५२ टक्क्यांवरून ६७ टक्क्यांवर गेले आहे. यापैकी काही महिलांया स्टॉलवर बसून विक्री करतात किंवा हातगाड्यांवर भाजी वग्रै विकतात. अशाच प्रकारे अन्य लहान-सहान कामे करतात. काही महिला आपल्याच मुलाच्या अथवा नवव्याच्या दुकानात हातभार लावण्यासाठी बसतात किंवा स्वतःच्या छोट्या शेतात काम करतात. त्यासाठी त्यांना कोणताही पणार निमिळत नाही. दुपरे म्हणजे, मोठ्या प्रमाणातील मजूर हे अनौपचारिक क्षेत्रात काम कराणरे आहेत. २०२३-२४ मध्ये प्रोप्रायटरी किंवा पार्टनरशिपमधील छोट्या, छोट्या व्यवसाय-उद्योगात काम करणाऱ्या कामगारांची संख्या एकूण संख्येच्या ७३ टक्के इतकी होती. २०१७-१८ मध्ये हे प्रमाण ६८ टक्के इतके होते. शिवाय उत्पादन क्षेत्रातील रोजगारावाढलेला नाही. तो कुंठितावस्थेत आहे. उलट, कृषी क्षेत्रातील रोजगार हल्ळूहल्लू वाढत आहे.

लोक काम करत होते. आता हे प्रमाण ४६ टक्क्यांवर गेले आहे, तर कारखानदारी किंवा उत्पादन क्षेत्रातील २०२१-२२ मध्यील ११.६ टक्के रोजगार २०२३-२४ मध्ये ११.४ टक्क्यांवर आला आहे. देशातील बेरोजगारीचे प्रमाण २०१७-१८ मध्ये सहा टक्के होते. ते आता ३.२ टक्क्यांवर आले आहे, ही चांगली बाब आहे. तसेच युवकांमधील बेरोजगारीचे प्रमाण याच काळात १७ टक्क्यांवरून दहा टक्क्यांवर आले आहे. तरीदेखील दहा टक्के हे प्रमाणही जास्तच आहे. शिवाय उच्च शिक्षितांमधील बेरोजगारीचे प्रमाण खूप आहे. भारतात अधिकाधिक उत्पादक स्वरूपाच्या, गुणवत्तापूर्ण आणि चांगले वेतन देणाऱ्या रोजगारांच्या संर्धंची आवश्यकता आहे. भांडवलसघन, स्वयंचलित उत्पादनपद्धती आणि कूट्रिम बुद्धिमत्तेचा वाढाता वापर यामुळे रोजगारनिर्मितीचे मोठे आव्हान देशासमोर आहे.

‘सेंटर फॉर मॉनिटरिंग इंडियन इकॉनॉमी’ (सीएमआरई) या स्वतंत्र ‘थिंक टैक’च्या आकडेवारीनुसार जून २०२४ मध्ये भारतातील बेरोजगारीचा दर ९.२ टक्के होता, मे २०२४ मधील सात टक्क्यांवरून त्यात वाढ झाली आहे. ‘सीएमआरई’चा कंडियुम पिरमिड्स हाऊसहोल्ड सर्व्हें दर्शवतो की जून २०२४ मध्ये महिला बेरोजगारी १८.५ टक्क्यांपर्यंत पोहोचली आहे, जी राष्ट्रीय सरासरीपेक्षा जास्त आहे. मागील वर्षी याच कालावधीतील १५.१ टक्क्यांपेक्षा ही वाढ जास्त आहे. त्याच वेळी, पुरुष बेरोजगारी ७.८ टक्के होती. जून २०२३ मधील ७.७ टक्क्यांपेक्षा ती किंचित जास्त आहे. कामगार सहभाग दर (एलपीआर) जून २०२४ मध्ये ४१.४ टक्क्यांपर्यंत वाढला. जून २०२३ मध्ये तो

टिकवायचे असेल आणि अर्थव्यवस्थेचा पाया अधिक रुंद आणि खोल करायचा असेल, तर फक्त सरकारी भांडवलावर अवलंबून राहता येत नाही. म्हणून सरकारी उद्योगांचे खासगीकरण आणि खासगी क्षेत्राला प्रोत्साहन देणे अत्यंत गरजेचे होते आणि आजची ती गरज आहे. सार्वजनिक क्षेत्रात एखादा उद्योग करण्यासाठी शंभर माणसांना रोजगार दिला जात असेल आणि तेच काम खासगी क्षेत्राकडे देण्यात आल्यास फार कमी माणसांमध्ये केले जाते. कामाचा दर्जाही अधिक चांगला असतो आणि अधिक कामही केले जाते; पण यामुळे काही जणांचा रोजगार मात्र जातो हे सत्य आहे. यांत्रिकीकरण ही फक्त भांडवलशाहंची नव्हे, तर काळाची गरज आहे. जागतिक स्पर्धेत टिकायचे असेल तर वस्तू आणि सेवांचा दर्जा फार महत्वाचा आहे. त्यामुळे आजच्या जगात यांत्रिकीकरणाला पर्याय नाही; परंतु एक स्वयंचलित यंत्र आणले जाते, तेव्हा अनेक माणसांचा रोजगार जातो. यंत्र चालवण्यासाठी आवश्यक ते शिक्षण आणि कौशल्य असलेल्यांना नोकरी मिळते; पण शिक्षण किंवा कौशल्य नसणाऱ्यांचा रोजगार जातो. त्यांच्यासाठी नव्याने रोजगार निर्माण होण्याचे प्रमाण कमी होते किंवा त्यांना अपेक्षित रोजगार मिळत नाही. आता तरुणांच्या हाताला काम नाही आणि उद्योगपती म्हणतात, त्यांना अपेक्षित मनुष्यबळ मिळत नाही. या दोन्ही गोष्टी एकाच वेळी खच्या असतील, तर त्याचा सोपा अर्थ आहे की तरुणांनी फक्त पदव्यांचे कागद मिळवले आहेत आणि खच्या अर्थाने रोजगाराभिमुख शिक्षण घेतलेले नाही. शिक्षण प्रक्रियेतील ही त्रुटी दूर करण्याचे आव्हान देशासमोर आहे.

बालकांमधील कृपोषण निर्मलना साठी पूरक आहार हीच गुरुकिळी

असलेली फळे आणि भाज्या, कडधान्ये, शेंगावर्गाती

ठेवण्याची शिफारस करते. मेंदूचे कार्य, शारीरिक वाढ आणि प्रतिकारशक्तीच्या विकासासामध्ये पूरक आहाराची प्रमुख भूमिका असल्याने पूरक आहार अतिशय महत्वाचा आहे. मेंदूच्या विकासाविषयीच्या शास्त्रीय पुराव्यांवरून असे दिसून येते की, जन्मानंतर दोन वर्षांच्या आत, मेंदूचे आकारमान १००% वृद्धी होते.

पक्षा जास्त वाढत, जे प्रामुख्यान मदूमधाल ग्र मटरच्या विकासामुळे होत असते.

त्याच प्रकारे बाळाच्या जन्मानंतर पहिल्या वर्षात त्याचे वजन जवळपास तिप्पट होते. म्हणूनच, पूरक आहार हा केवळ मेंदूच्या विकासासाठीच आवश्यक नाही तर बालकांचे कुपोषण रोखण्यासाठी देखील गरजेचा आहे, कुपोषणाचा हा परिणाम भारतातील पाच वर्षांखालील जवळजवळ एक तृतीयांश बालकांध्ये दिसून येतो. बालकांमधील कुपोषणामुळे खुजेपणा, वेस्टिंग आणि अंडरवेट अशी लक्षणे दिसून येतात, ज्यामुळे वाढत्या वयातील बालकांच्या शारीरिक आणि मानसिक विकासावर विपरित परिणाम होतात. याचे उदाहरण म्हणजे संशोधनातून असे दिसून आले आहे की, 'स्टेंड' बालकांना परीक्षेत कमी गुण मिळण्याची शक्यता जास्त असते, त्यांची आकलन क्षमता कमी असू शकते आणि त्यामुळे पुढच्या आयुष्यात आर्थिक उत्पादकता देखील कमी होते. याचे असिल्ला तात्त्व ऐकाविधानाशास्त्रात सिर्फा

हाऊ शकते. अतिशय उत्तम रोगप्रतिकारक्षमता नेमाण करण्यासाठी देखील पूरक आहार महत्वाचा असतो. अतिसार, श्वसनविकार आणि अन्नविषयक ऎलंर्जी या समस्या अशा बालकांमध्ये नेहमी दिसून येतात. बालकांच्या आयुष्यातील पहिली दोन वर्षे अतिशय महत्वाचा कालखंड म्हणावा लागेल ज्यामध्ये योग्य प्रकारचे पोषण आपल्या भावी पिढ्यांची शारीरिक वाढ, आकलन क्षमता आणि प्रतिकार क्षमता लक्षणीय प्रमाणात वाढवू शकते. अतिशय जास्त महत्वाचा असा हा कालखंड आहे ज्यामध्ये भरपूर प्रमाणात जीवनसत्त्वे

प्रसारित करण्यासाठी सांस्कृतिक मंचांचा वापर करणे हे देखील एक महत्वाचे प्रमुख धोरण ठरू शकते. विशेषत: जन्माच्या सहा महिन्यांनंतर पूर्क आहार सुरू करण्यासाठी जागतिक आरोग्य संघटनेने शिफारस केलेली वेळ, भारतीय सांस्कृतिक संदर्भांमध्ये अतिशय महत्वाचा टप्पा मानल्या गेलेल्या ‘अन्नप्राशन’ या पारंपरिक प्रथेशी उत्तम प्रकारे जुळत आहे. पूर्क आहाराचे महत्व ओळखून, केंद्रीय माहिला आणि बालविकास मंत्रालय, माता आणि स्थानिक समुदायांना बालकांच्या आहारात वैविध्यपूर्ण आणि पौष्टिक-समृद्ध अन्नाचा परिचय करून देण्याचे महत्व देशभरातील अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांनी सांगावे यासाठी समुदाय-आधारित कार्यक्रम म्हणून अन्नप्राशन दिवस साजरा करण्यास प्रोत्साहन देते. अभक्ते आणि बालकांना आहार देण्याच्या शास्त्रीय संशोधनात सिद्ध झालेल्या निष्कर्षावर आधारित पद्धतींचा अंगीकार करण्यासाठी आणि त्यांचा अधिकाधिक प्रसार करण्यासाठी पारंपरिक विद्वता आणि सामाजिक-सांस्कृतीक पद्धतींचा अवलंब एक उत्तम कार्यक्रम ठरू लागला आहे. सरतेशेवटी, पूर्क आहार हा ७ व्या पोषण माह २०२४चा एक महत्वाचा भाग होता, जो केंद्रीय माता आणि बाल पोषणाच्या सर्वांत दुर्लक्षित पैलूंपैकी एक आहे. शास्त्रीय निष्कर्षावर आधारित पद्धतींचा प्रचार करून, अन्नप्राशनसारख्या सांस्कृतिक परंपरांचा लाभ घेऊन, परवडणाच्या आणि स्थानिक पातळीवर उपलब्ध खाद्यपदार्थांच्या पाककृतींचा प्रसार करून आणि बालकांचे अनारोग्यादायी खाद्यपदार्थांपासून संरक्षण करून, भारत कुपोषण निर्मूलनासाठी आपल्या प्राधान्यक्रमाच्या उद्दिष्टांच्या दिशेने लक्षणीय टप्पे गाढू शकतो. लोकचलवळ किंवा समुदायांची एकजूट यांच्या जोडीने होत असलेले सरकाराचे हे प्रयत्न, सर्वांगीण प्रगती होण्यासाठी आवश्यक असलेले पोषण सर्व बालकांना उपलब्ध होईल आणि त्यायोगे देशाच्या निरोगी भविष्याचा पाया घातला जाईल, हे सुनिश्चित करतील.

अखेर अनाधिकृत बँनर प्रकरणी बीड नगरपालिके कडुन २९ जणांविरोधात गुन्हा दाखल; कारवाईत सातत्य हवे-डा. ठवळे

बीड (प्रतिनिधि): बीड शहरात राजकीय नेते, कार्यकर्ते, व्यावसायिक आदिंनी आपापल्या वेगवेगळ्या जाहिरातीचे अनाधिकृत बॅनर लावून सुंदर शहराता विद्रूप केले होते. तसेच छत्रपती शिवाजी महाराज चौकात लावण्यात आलेल्या बॅनर मुळे वाहतुकीस अडथळा व अपघाताच्या घटना घडलेल्या आहेत. याविरोधात शहर विद्युकीकरण कायद्यांतर्गत कारवाई करण्यात यावी यासाठी सामाजिक कार्यकर्ते डॉ. गणेश ढवळे यांनी सहका-यांसमवेत दि. २ डिसेंबर रोजी छत्रपती शिवाजी महाराज चौकात निर्दशने केली होती. मार्गील काही वर्षांपासून शहरात विनापरवाना बॅनर लावण्याचा पायांडाच पडला होता. नेत्यांच्या निवडी, शहरात स्वागत, उत्सव, वाढदिवस

आदी कार्यक्रमांच्या शुभेतिवै बॅनर लावले जात होते. अनाधिकृत बॅनर हटवावेत यासाठी सामाजिक कार्यकर्ते वारंवार निवेदने आणि आंदोलनाच्या माध्यमातून नगरपालिका प्रशासनाकडे कारवाईची मागणी करत होते. परंतु ठोस कारवाई करण्यात येत नसे आंदोलनानंतर बॅनर काढण्याचे नाटक करण्यात येई आणि दुस-या दिवशी पुन्हा बॅनर लावलेले दिसत असत. अखेर नगर पालिकेने कठोर पावले उचलत दि. १२ गुरुवार रोजी एकाच दिवशी ३ पोलिस ठाण्यात तब्बल २१ जणाविरोधात गुह्या नोंद करण्यात आला आहे.

स्वच्छता निरीक्षक शशिकांत जोगदंड यांच्या फिर्यादीवरून शिवाजीनगर पोलिस ठाण्यात सुटर्शन सभापत्र बांगर, उमेश शाहदेव फड, यादव

चळ्हाण, संकेत जाधव, सुमित उजगरे, जालिंदर हिरवे, दिपक चांदणे यांच्या विरोधात गुह्या दाखल झाला आहे. सुनिल काळकुटे यांच्या फिर्यादीवरून पेठ बीड पोलिस ठाण्यात संकेत जाधव, रोहन गायकवाड, विलास जोगङ्दं यांच्या विरोधात तर भागवत जाधव यांच्या फिर्यादीवरून संकेत जाधव, दत्ता पगळ, अक्षय चांदणे, सुमित उजगरे, पंकज खुपसे, अक्षय चांदणे, अजय सुरवसे, राहुल इंगळे, जालिंदर हिरवे, दीपक चांदणे बीड शहर पोलिस ठाण्यात गुह्या दाखल करण्यात आला आहे. विना परवाना बँनर लाऊ नये असे आवाहन करण्यात आले होते. पहिल्यांदा बँनर जसीची कारवाई करण्यात आली होती. परंतु त्यानंतरही काही लोकांनी विना परवाना बँनर लाऊन शहराचे विद्रोहीकरण

कणे सुरुच ठेवले होते.त्यामुळे सर्व स्वच्छता
निरीक्षकांना सुचना करून गुन्हे दाखल
करण्याच्या सुचना दिल्या.नागरीकांनी सहकार्य
कावे असे आवाहन निता अंधरे मुख्याधिकारी
नगरपरीषद बीड यांनी केले आहे.राजकीय नेते
आणि कार्यकर्ते यांना आवाहन करण्यात येत
असुन निदान छत्रपती शिवाजी महाराज
चौकातील वाहतूकीस अडथळा असणारे व
अपघाताला निमत्रण ठारारे बॅनर लाऊ नयेत
तशा सुचना सर्वच राजकीय पक्षांच्या नेत्यांनी
त्यांच्या कार्यकर्त्यांना द्याव्यात असे आवाहन
डॉ.गणेश ढवळे यांनी केले असुन बीड नगर
परिषदेनेही कोणताही दुजाभाव न करता
कारवाईत सातत्य ठेवावे अशी अपेक्षा व्यक्त
केली आहे.

शिवसेना जिल्हाप्रमुख मृदूक, गलधर यांनी केले देशमुख कुटुंबीयाचे सांत्वन

स्व.संतोष देशमुख कुटुंबीयांच्या लढाईत शिवसेना कायम सोबत-मुळूक, गलधर

या घटनेचा विविध स्तरातून तीव्र निषेध करण्यात आला. दरम्यान शनिवारी शिवसेना जिल्हाप्रमुख सचिन मुळूक आणि स्वप्रिल गलधर यांच्यासह शिवसैनिकांनी मस्साजोग येथे जाऊन देशमुख कुटुंबियांची भेट घेतली. यावेळी सरपंच स्वर्गीय संतोष देशमुख यांना श्रद्धांजली वाहिली. त्यांचे बंधू धनंजय देशमुख यांची भेट घेऊन देशमुख कुटुंबिया सोबत शिवसेना कायम सोबत असल्याचे सांगितले. शिवसेनेचे मुख्य नेते तथा राज्याचे

उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे याच्याकडे या खून प्रकरणाचा तपास सीआयडी मार्फत करावा अशी मागणी केली होती त्यानुसार या प्रकरणाचा तपास सीआयडी कडे देण्यात आला आहे स्वतः उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी या प्रकरणात लक्ष घातल्याचे मुळक यांनी यावेळी सांगितले.

यावेळी केज युवा सेना जिल्हाप्रमुख सुजित शिंदे, शिवसेना तालुकाप्रमुख अण्णासाहेब पाटील, विधानसभा प्रमुख दादासाहेब ससाने, शहर प्रमुख बाळासाहेब पवार, युवा सेना तालुकाप्रमुख सुमीत्र सक्राते, विकास काशीद केज तालुका सचिव, उपतालुकाप्रमुख महेंद्र चाटे, चंद्रकांत इगळे, विभाग प्रमुख दत्ता काकडे, युवासेना शहरप्रमुख आकाश चाळक, विभाग प्रमुख आकाश बहीर, शिवाजी गायकवाड, युवासेना उपतालुकाप्रमुख अंजित गोरे, सरपंच बनसारोळा मनोहर गोरे सह शिवसेनेचे सर्व पदाधिकारी व ग्रामस्थ उपस्थित होते.

महात्मा फुले यांच्या नावाची कमान पूर्ववत लावण्याची मागणी

अंबाजोगाई (प्रतिनिधी): अंबाजोगाई शहरातील अतिशय जुनी अशी महात्मा ज्योतिबा फुले भाजी मंडई ही सर्वदू परिचित आहे. त्या भाजी मंडईत अंबाजोगाई तालुक्यातील सर्व शेतकी आपला भाजीपाला विक्रीसाठी घेऊन येतात. या भाजी मंडई मध्ये येण्यासाठी प्रवेशद्वारावर महात्मा फुले भाजी मंडई नामक फलक असलेली कमान होती. मात्र शहरातील विकास कामाच्या नावाखाली सदील कमान काढून टाकण्यात आले आहे. काढण्यात आलेली ती कमान पुन्हा उभा करावी या मागणीचे निवेदन मुख्याध्याकारी नगर परिषद अंबाजोगाई याच्याकडे महात्मा फुले सेवा संघाच्या वरीने देण्यात आले आहे.

निवेदनात दिलेली याबाबत सविस्तर माहिती अशी की, निवेदनात सर्वप्रथम मनोहर अंबा नगरीत रस्ते व इतर कामाच्या स्वरूपाने जी काही विकास कामे झाली आहेत व होऊ

भागात विकास काम (पाटील चौक ते श्री योगेश्वरी देवी मंदिर सिमेंट मार्ग) दरम्यान, महात्मा फुले भाजी मंडई, अंबाजोगाईची प्रवेश कमान काढण्यात आली होती, ती प्रवेश कमान लवकरात लवकर पूर्णवत लावावी /बसवावी अशी विनंती महात्मा फुले सेवा संघाच्या वर्तीने मुख्याधिकारी नगर परिषद अंबाजोगाई यांच्याकडे केली आहे. अंबाजोगाई नगर परिषदेत देयात आलेल्या निवेदनावर शरद पांढऱ्यां माळी, गणेश मूळं दराव जाधव, गणेश संदर

आठाव, महेश दादाराव सपाटे, गजानन जगन्नाथ घोडके, प्रथमेश रमाकांत देशमाने, नितीन रामराव जिरे, बालासाहैब काशीनाथराव मसने, ऋषिकेश शिवाजीराव पाथरकर, दिनेश अशोकराव घोडके, अशोक गणपतराव बलुतकर, राम वसंतराव घोडके, वसंत दत्तात्रय घोडके, दत्ता नामदेव राऊत, पंकज गणेश राऊत, बलुतकर नंदकुमार मधुकर, जिरे अमोल बालासाहैब, पवन प्रकाशराव जिरे, अमोल नागोराव धोडके राम मुकुंद, विशाल वैजनाथ कंठीकर यांच्या स्वाक्षर्या आहेत.

आ.छगनराव भुजबळ यांना मंत्रिमंडळातून डावलून

महायुती सरकारने केला देशातील संपूर्ण ओबीसी समाजाचा अपमान-सुभाष राऊत

बीडमध्ये महात्मा फुले पुतळ्याजवळ समता परिषदेचे काळ्या फिती बांधून निषेध आंदोलन

बीड | प्रतिनिधी
ओबीसी समाज हा भाजपाचा डीएनए आहे असे म्हणणारे राज्याचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडवणीस आणि ज्यांना छागनाराव भुजबळ यांच्या नेतृत्वामुळे राज्यात सर्वाधिक जग्गा निवडून आणता आल्या, ते राष्ट्रवादी कांग्रेसचे अजित पवार यांनी देशातील तमाम ओबीसी समाजाचा बुलंद आवाज असलेल्या कणाखर नेतृत्वाला राज्य मंत्रिमंडळातून डावलून देशातील ओबीसी समाजाचा अपमान केला आहे. ज्या अभेदीमधील समाजातील गऱ्यात पाठायानी म्हणक

उपाध्यक्ष ड. सुभाष राऊत यांच्या नेतृत्वाखाले समता परिषदेच्या वरीने काळ्या फिती ब भव्य धरणे आंदोलन करण्यात आले अ महायुती सरकार व अंजित पवार यांचा निव्यक्त करण्यात आला. नुकतेच मंत्रिमंडळ यादी जाहीर झाली असून, त्यामध्ये ओब्सर्वर समाजाचा बुलंद आवाज असलेल्या आ. छागन भुजबळ यांना मंत्रिमंडळातून डावलण्यात आयावर प्रतिक्रिया व्यक्त करताना ड. सुभाष रामणाले की, छगनराव भुजबळ यांच्या राज्यातील तमाम ओवेसी समाज महायुती सरकारच्या पाठीशी उभा राहून मतदान न आशीर्वाद देऊन राज्यात २५० पेक्षा अधिक जागा महायुती सरकारला मिळाल्या. मात्र, महायुती सरकारने छगनराव भुजबळ यांना मंत्रिमंडळातून डावलण्यात आला.

शपथविधीपासून वंचित ठेबल्याने ओबीसी समाजामध्ये रोष निर्माण झाला आहे. यावेळी राऊत यांनी ओबीसी समाजाच्या न्याय हक्कासाठी गेल्या ४० वर्षांपासून छगनराव भुजबळ यांनी लढा दिला असून, त्यांचे योगदान ओबीसी समाजासाठी महत्वपूर्ण असल्याचे सांगितले. नुकत्याच झालेल्या निषेध धरणे आंदोलनात समता सैनिक आणि ओबीसी बांधव मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. यामध्ये शहाराध्यक्ष निखील शिंदे, राम मेजर राऊत, नितीन राऊत, धनंजय काळे, सुमंत राऊत, सावता काळे, मोहेश जमदाडे, संग्राम भाकरे, युवराज गार्डे, ज्ञानेश्वर राऊत, अजय राऊत, कार्तिक गनगे, महेश चौधरी, अजय काळे, महेश राऊत, संजय काळे, संतोष यादव यांच्यासह अनेक नेते बे कार्यकर्ते सहभागी झाले होते.

A group of approximately 20-25 men of diverse ages and ethnicities are standing outdoors in a row, holding a large white banner. The banner features a portrait of a man in a blue shirt and a blue and white striped shawl, with the text 'सातेह' (Saathey) in red at the top. Below the name, it says 'आमदानी जनक नुसरतगांधीय' and 'सातेह' again. The background shows a street scene with buildings, signs in Hindi, and other people. Some individuals in the group are raising their right fists in a gesture of protest or support.

